

Egy Gárdonyi verssorról

Lapjukban megjelent válaszcikkemben (Az osztály röhögése még semmit sem igazol, március 8.) Gárdonyi Géza Éjjel a Tiszán című versének egyik soráról is szó esett. Akkor úgy foglaltam állást: „Lehet, hogy az »ócska« jelző semmiképp sem illik az író stílusába, de hát ezzel Gárdonyi — úgy látszik — nem sokat törődött, mert ő bizony így írta meg a verset. A leghitelesebbnek tartott közlésben, a Dante Kiadó Gárdonyi-életmű kiadásában ez a versszak pontosan úgy szerepel, mint az olvasókönyvben.”

Tény, hogy a magyar költők verseinek közlésében itt-ott különféle eltérések tapasztalhatók a különböző kötetekben. Olykor még a kritikai kiadások hiteles szövegközlése ellen is felmerültek kifogások. Ezért a Tankönyvkiadó már régebben felkért egy szakembert arra, hogy állítson össze jegyzéket az olvasókönyvekben, tankönyvekben, szöveggyűjteményekben szereplő írók, költők műveinek leghitelesebbnek tartott kiadásairól. Ez a jegyzék Gárdonyival kapcsolatban a Dante életműkiadást jelölte meg

A 20-as évek óta megjelent valamennyi kiadásban az Éjjel a Tiszán című Gárdonyi-versben az „ócska” jelző szerepelt. Így az említetten kívül többek között a Magyar Helikon 1958-as, Bóka László szerkesztette gyűjteményében és a Szépirodalmi Kiadó

1966-os, Z. Szalai Sándor összeállította kötetében is. Az összhang tehát teljesnek látszott.

A válaszcikk megjelenése után azonban dr. Németh József budapesti olvasó volt szíves egy levélben felhívni a figyelmemet arra, hogy a Fűzfalevél, nyárfalevél című Gárdonyi-verskötetnek a Singer és Wolfnernél megjelent 1904-es kiadásában még „ódon” jelző szerepelt.

A kérdés tisztázására Z. Szalai Sándorhoz, neves Gárdonyi-kutatómhoz fordultam, aki megerősítette, hogy ezek szerint valószínűleg ez utóbbi változat tekintetű eredetinek, és az „ócska” jelző az író fiától, Gárdonyi Józseftől származhat. Ő avatkozhatott a szövegbe.

Mivel jómagam mindig a kérdések tisztázása és az igazság felderítése érdekében szállok vitába, ezúttal teljes készséggel elismerem, hogy az 1904-es (tehát még az író életében megjelent) kötet tanúságát perdöntőnek tartom, ezért az olvasókönyv következő kiadásában szakítani fogunk az összes Gárdonyi-kiadás több mint 60 éves gyakorlatával, és helyreállítjuk a föltehetőleg eredeti szöveget:

„Szeged alatt a szigetnél
áll egy ódon halász-bárka.”

Dr. Honffy Pál
főszerkesztő
Tankönyvkiadó